

- забезпечення мінімізації невизначеності при банківському кредитуванні підприємств агропромисловості;
- підвищення рівня управління ризиками при кредитуванні аграрних підприємств;
- забезпечення належної державної підтримки у сфері пільгового кредитування;
- законодавче врегулювання прав і обов'язків учасників кредитного процесу [1, с. 276].

Особливо важливим є перейняття досвіду розвинутих країн, які вже мають більш досконалі системи фінансування аграрного сектору. Певна роль у кредитуванні сільського господарства зарубіжних країн належить універсальним і спеціалізованим комерційним банкам. Зокрема, особливе місце в цій системі займають іпотечні банки. Також, в основі сільськогосподарського кредитування розвинутих країн лежить кооперативна форма існування банківських установ. Саме розвиток кооперативних банків, які взагалі відсутні в Україні, дозволить забезпечити аграріїв необхідними фінансовими ресурсами.

Література:

1. Овсієнко А. М. Особливості кредитування підприємств АПК в сучасних умовах / А. М. Овсієнко. // Економічний вісник університету. – 2016. – №31. – С. 271–277.
2. Калита Т. А. Ефективні напрями активації інвестиційного кредитування агропромислових підприємств / Т. А. Калита. // Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. – 2017. – №1. – С. 106–119.
3. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс].- Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=71195
4. Яценко О. В. Механізм банківського кредитування в системі залучення коштів у сільськогосподарське виробництво / О. В. Яценко. // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. – 2016. – №1. – С. 85–99.
5. Кушнір, С. О. Сучасні тенденції банківського та державного кредитування підприємств АПК в Україні [Текст] / Світлана Олександрівна Кушнір, Олександра Віталіївна Гаркуша // Український журнал прикладної економіки. – 2017. – Том 1. – № 4. – С. 72-80.
6. Сороківська З. К. Характерні риси і проблеми розвитку мікрокредитування в Україні / З. К. Сороківська //Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє: Щорічник. – Випуск 19/ За заг. ред. М.В. Лазаровича. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 210 с. – С. 56-64.

Галина КОПИЩИК
студентка факультету фінансів
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри банківської справи Забчук Г. М.

ВІДНОВЛЕННЯ ДОВІРИ ДО БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Банківська система будь-якої країни утворюється під впливом багатьох чинників: історичних, економічних, культурних, політичних, юридичних та ряду інших. Разом з тим, винятковезначення для організації та діяльності як конкретної банківської установи, так і банківського сектору загалом має довіра з боку

економічних суб'єктів. У нинішніх умовах фінансової кризи функціонування банківських установ визначається зниженням об'єму капіталу, погіршенням якості кредитного портфеля, отриманням значних втрат. Однак чи не найбільшою проблемою вітчизняного банківського сектору залишається відтік депозитних ресурсів, що свідчить про значне зниження довіри населення до банківських установ. Оперативне функціонування банків допустиме тільки за наявності довіри до них з боку суспільства. Дана проблема стає особливо актуальною в кризових умовах, коли наростає необхідність збереження віри економічних суб'єктів у спроможність фінансового сектору продуктивно тілювати свою роботу та активізувати інвестиційно-ощадну діяльність населення.

Проблема довіри до банківських установ ставала предметом дослідження низки іноземних та вітчизняних дослідників. Зокрема, В. Беджет у своїй науковій праці «Грошовий ринок Англії» [6] описує довіру як двосторонню рівність: з одного боку, банкіри повинні довіряти позичальникам, але з іншого – вкладники повинні повністю довіряти банкам. Таким чином, атрибутом довіри до банківської системи є безпрецедентна довіра між суб'єктами фінансових відносин. Вона означає, що банкірам слід застосовувати всі можливі заходи для збереження спокою та впевненості населення в банківських установах, оскільки панічні настрої економічних суб'єктів є однією з вирішальних причин непередбачуваної втрати довіри до банківської системи.

Вітчизняні вчені-економісти також звертають увагу на питання довіри до банківських інститутів. Турчин Л.Є. наголошує, що довіра до банківської системи формується на всіх її рівнях і являє собою цілу систему взаємозв'язків (ззовні і всередині банківської системи). Під довірою до банківської системи варто розуміти суб'єктно-об'єктні відносини на засадах впевненості учасників та потенційних учасників фінансового ринку в тому, що банківські установи виконують всі свої зобов'язання, будуть діяти згідно з певними установленими нормами; центральний банк досягне усіх своїх цілей, а банківська система загалом функціонуватиме надійно, ефективно і стабільно, що забезпечить досягнення економічного і соціального ефекту [4].

Найефективнішим інвестором у кожній країні є власне населення – це знана істина. Відповідне обслуговування клієнтів банку дозволяє збільшити ступінь їхньої лояльності та підвищення довіри, що обґрунтовано результатами фундаментальних досліджень [3]:

- збільшення частки постійних покупців на 5% збільшує обсяги продажу на 25%;
- затрати на залучення нового клієнта на обслуговування до банку є більшими приблизно в 5 – 10 разів, аніж на утримання наявного;
- зменшення відпливу клієнтів на 5 – 10% забезпечує банку до 75% додаткового прибутку;
- збільшення утримання клієнтів на 5% сприяє підвищенню прибутку банку на 85%;
- задоволений клієнт повідомить про вдалу купівлю в середньому п'яти своїм знайомим, незадоволений – мінімум десяти;
- система управління відносинами з клієнтами підвищує якість обслуговування до 40%;

- витрати на залучення кожного нового клієнта до банку з підвищенням насичення ринку зростають, а витрати на збереження клієнтів залишаються не високими;

- стійка клієнтська база забезпечує стабільність діяльності банку та сприяє зміцненню його конкурентоспроможності.

У зв'язку з цим розробка та запровадження конкретних практичних заходів, цілеспрямованих на відновлення довіри до вітчизняної банківської системи, є неодмінною умовою зміцнення стійкості банківського сектору, а також підвищення ролі фінансово-кредитної системи в стимулюванні збалансованого розвитку всіх галузей економіки.

Найбільшою довірою банківські співробітники користуються у громадян 20-29 років (12,6 % опитаних цього віку орієнтуються на їх ролі). Найменше на рекомендації банкірів звертають увагу старше покоління. Вони впершу чергу враховують думку членів своєї родини. Таким чином, окрім зовнішніх економічних факторів впливу на зміну настроїв учасників фінансового ринку, вагоме місце посідає «сарафанне радіо». Тут є кілька маршрутів для покращення становища: підвищення рівня фінансової грамотності населення та, паралельно з цим, збільшення ступеня прозорості банківської діяльності [1].

Підвищити рівень фінансової грамотності населення відповідно до Програми підвищення фінансової грамотності населення, розроблення стратегії з підвищення рівня фінансової грамотності населення України та створення на офіційному сайті Національного банку розділу «Фінансова освіта». Відповідно до кращого світового досвіду потрібно зробити інформаційне наповнення пропонованого розділу інструментами та матеріалами, спрямованими на підвищення фінансової обізнаності різних цільових груп (в ігровій формі, у формі презентацій і відеоматеріалів, анімаційних фільмів, інтерактивних ресурсів, брошур, порад, роз'яснень, керівництв, калькуляторів (інфляційний, заощаджень, розрахунку вартості банківських послуг), програм з ведення особистого бюджету тощо).

Взірцевими в цьому плані є офіційні сайти Федеральної резервної системи США, Європейського центрального банку тощо. З метою підвищення фінансової грамотності населення необхідно використовувати всі існуючі інформаційні канали: телебачення, офіційний сайт НБУ, засоби масової інформації, друковану продукцію, різні форми навчання (тренінги, семінари, конкурси, презентації, екскурсії) тощо. Вагому роль при цьому має відігравати протекціоністська комунікаційна політика НБУ та Уряду, яка зобов'язана формувати в суспільстві «заощаджувально-інвестиційну» модель поведінки та систему цінностей, серед яких довгострокові банківські заощадження, інвестиційні вкладення, безготівкові роздрібні розрахунки мають стати раціональним свідомим вибором громадян [2]. Грошово-кредитна політика повинна прозоро пояснюватись усім економічним суб'єктам та населенню.

Довіра до банківської системи України за даними Інституту Геллапа [5] становить всього 28% і є однією з найнижчих усвіті. Фундаментальна проблема полягає в тому, що пересічні громадяни не розуміють всіх перетворень, які відбуваються всередині банківського сектору. Дана ситуація загострюється ще й зовнішніми чинниками – падінням рівня життя, наявністю інфляційних процесів, коливання курсів іноземних валют, підвищенням рівня безробіття, скороченням доходів населення тощо.

Сьогодні одними з вирішальних завдань для відновлення довіри до вітчизняної банківської системи є підвищення фінансової грамотності населення, забезпечення

відкритості банківської діяльності, розширення спектру банківських послуг та забезпечення їх доступності, активне застосування маркетингових технологій та комунікацій, підвищення іміджу банківських установ.

Помітну роль у підвищенні довіри до банківських установ повинен відіграти Національний банк України впершу чергу з позицій посилення нагляду за діяльністю банківських установ для забезпечення їх стабільності та надійності. З цих позицій плани подальших досліджень полягають у вивченні практики іноземних країн щодо формування довіри до центральних банків з боку економічних суб'єктів.

Література:

1. Басадзе К.М. Відновлення довіри до банківської системи: міф чи реальність / К.М. Басадзе // Фінансовий простір. – 2015. - № 1 (17). – с. 18 – 22
2. Сомик А. Підвищення довіри до банків України / А. Сомик // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: [збірник наукових праць]. – 2014. – Випуск 38. – с. 250 – 257.
3. Торяник Ж.І. Нові тенденції банківського маркетингу: вітчизняний і зарубіжний досвід / Ж.І. Торяник, К.В. Антимоник // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2013. - № 1. – с. 219 – 224.
4. Турчин Л. Є. Теоретичні аспекти формування довіри до банківської системи / Л. Є. Турчин // Економіка та держава. – 2012. – № 12. – с. 90–92.
5. Як відновити довіру до банків? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kyiv1.org/news/yakvidnoviti-doviru-do-bankiv-043152/>
6. Bagelot Walter. Lombard Street: A Description of the Money Market
7. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності [Текст] : монографія / О. В. Дзюблюк, М. Д. Алексеєнко, В. В. Корнеєв [та ін.] ; за ред. О. В. Дзюблюка. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2017. - 298 с.

Олександр КРЮЧКОВ

*студент факультету банківського бізнесу
Тернопільського національного економічного університету
Науковий керівник:
к. е. н., доцент кафедри банківської справи Малахова О. Л*

ТЕХНОЛОГІЯ «СМАРТ-КОНТРАКТІВ» - НОВА ЕРА В ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЯХ

З розвитком інформаційних технологій почався бурхливий розвиток електронних та цифрових грошей. У мережі Інтернет почали працювати безліч платіжних систем, 140 таких як PayPal, E-gold, WebMoney. Велика зацікавленість користувачів можливостями цифрових технологій в сфері створення грошей та їх обігу навіть заставила уряди або центробанки таких країн, як Китай, Японія, Нідерланди повідомляти про плани з випуску своїх національних цифрових валют. Останнім часом великою популярністю почала користуватися така криптовалюта як Ethereum, тому дослідження сфери її можливостей актуальні та затребувані. Ethereum на сьогодні є другою за рівнем капіталізації криптовалютою (\$ 28 694 377 105) після Bitcoin.

Технологія Ethereum дає можливість реєстрації будь-яких угод з будь-якими активами на основі розподіленої бази контрактів типу блокчейн, не вдаючись до